

РАЗРАБОТВАНЕ НА NGS ПАНЕЛ ЗА ОЦЕНКА НА ФАРМАКОКИНЕТИКАТА НА ИМУНОСУПРЕСИВНИТЕ ЛЕКАРСТВА, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ ТРАНСПЛАНТАЦИЯ НА БЪБРЕК

Цветелин Луканов^{1,2}, Милена Иванова–Шиварова^{1,2}, Петя Янкова^{1,2}, Бушара Набил Ал Хадра², Валентина Атанасова¹, Спаска Лесичкова^{1,2}, Даниела Маринова¹, Марианка Петрова-Яначкова^{3,4}, Добрин Свиначков^{3,4}, Анастасия Михайлова¹, Елисавета Наумова^{1,2}

¹Клиника по клинична имунология с банка за стволови клетки, УМБАЛ „Александровска“, София

²Катедра по клинична имунология, Медицински Факултет, Медицински Университет, София

³Клинична лаборатория и клинична фармакология, УМБАЛ „Александровска“, София

⁴Катедра по клинична лаборатория, Медицински Факултет, МУ, София

Въпреки че при органна трансплантация се извършва рутинно терапевтичен лекарствен мониторинг, все още е трудно да се предскаже ефективността на имunosупресията (ИС).

Целта на изследването е да се оцени приложимостта на NGS панел за персонализирано мониториране на имunosупресивната терапия при пациенти с трансплантиран бъбрек.

Материали и методи: Разработихме панел за таргетно ре-секвениране на гени, свързани с отговор на ИС терапия с помощта на AmpliSeq designer. Панелът включва 22 гена с 442 двойки праймери, разделени в 2 пула и покриващи 99,46% от екзоните на гените. Секвенирането беше извършено на платформа Ion S5 с 540 Chip, а анотацията на вариантите - на Ion Reporter. За валидиране на клиничната приложимост на панела изследвахме 71 бъбречно трансплантирани пациенти, проследявани рутинно за концентрация на циклоспорин (n=33) или такролимус (n=38).

Резултати: В анализиранияте 11 гена бяха идентифицирани >1000 полиморфизма - синонимни (65%), missense (30%), промяна в рамката на четене (3%), nonsense (> 1%), както и такива с неизвестно влияние. От установените неописани полиморфизми, при 5 има промяна в рамката на четене, а при 12 има несинонимна промяна в кодона, водеща до замяна на аминокиселина. Най-голям полиморфизъм се наблюдава в групата на АТФ свързващите протеини – 547. Понисък е броят на полиморфизмите в групата на цитохром Р450 – 344 в изследваните 7 гена. Установени са мутации, корелиращи с метаболизма на приложените имunosупресори.

Заклучение: Предварителните резултати показват, че разработеният панел позволява успешно идентифициране на отделните SNP в ензимите, участващи в метаболизма на ИС лекарства. Панелът може да намери приложение за фармакогенетична оценка на отговора на терапията, с което да допринесе за персонализиран подход при пациенти с трансплантиран бъбрек.

Благодарности: Проучването е подкрепено от проект ДН13/13 от 20.12.2017 г., ФНИ